

GONIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 szpalcie (szer. szp. 22 mm) 36 gr. W tekście 1 mm w 7 szpalcie (szer. szp. 72 mm) 3.— Zł. Drobne za słowo 24 gr. (tylko dla osób prywatnych); dla poszuk. pracy 20 gr. Pierwsze słowo tłusty druk (najwyżej 2 słowa) 40 gr.

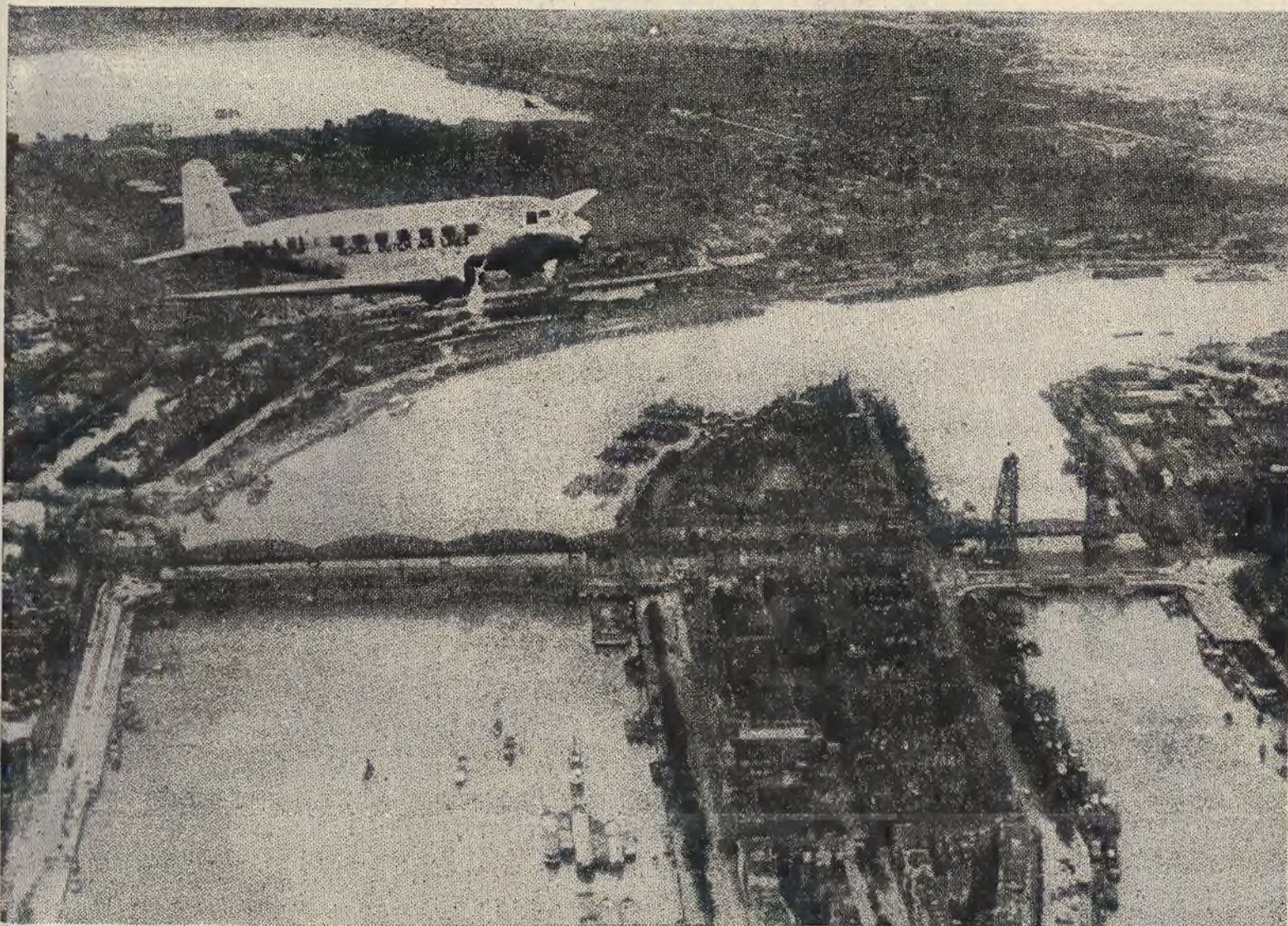
Rok II.

Nr. 75.

Kraków, poniedziałek 1 kwietnia 1940 r.

Nadesłane, a nie zamówione przez Redakcję reklamy będą zwracane autorom jedynie wówczas, gdy dołączone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie przesyłki zwrotnej. Prenumerata miesięczna 4.50 Zł., z odnośnikiem do domu 5 Zł.

Nad portem w Rotterdamie.

Angielskie samoloty wielokrotnie naruszyły neutralność Holandji, przyczem w ostatnim tego rodzaju wypadku jeden z samolotów angielskich został zestrzelony przez myśliwski samolot holenderski. — Zdjęcie nasze przedstawia port w Rotterdamie, nad którym właśnie miało miejsce zestrzelenie bojowego samolotu angielskiego.

Z dnia na dzień

(—) Kraków, 1 kwietnia.

N. S. V. opuszcza Gen. Gubernatorstwo. W tych dniach, swych zadań na- po wypełnieniu rodowo-socjalistyczna opieka społeczna (N. S. V.) opuszcza teren Generalnego Gubernatorstwa, aby objąć w Państwie Niemieckim inne nowe ważne zadania.

Przedstawiciele N. S. V. weszli wraz z pierwszymi niemieckimi oddziałami na teren b. Państwa Polskiego i podjęli niezwłocznie swą pracę, konieczną z uwagi na ogrom nędzy wśród ogółu ludności. Od pierwszych dni wojny N. S. V. maszerowała ramię przy ramieniu z walczącymi oddziałami i niosła pierwszą pomoc tam, gdzie panowały nędza i głód. Ani na chwilę nie ustawała praca tych ludzi, wszystkie trudności zostały pokonane, i niesiono pomoc wszędzie tam, gdzie ludność potrzebowała opieki i wsparcia. **Nie czyniono przytem różnicy, czy chodziło o Niemców czy Polaków, N. S. V. otaczało swą opieką wszystkich bez różnicy narodowości.**

Aby zdać sobie sprawę z olbrzymiego dzieła, dokonanego przez tę organizację, musimy przytoczyć kilka cyfr: I tak w samej tylko Warszawie w pierwszych dniach po jej zajęciu rozdawano **dziennie 360 tys. porcji posiłków gorących i 260 tys. porcji innej żywności.** Celem sprowadzania środków żywności musiano uruchomić stacjonowaną koło Łowicza niemiecką kolumnę samochodową „Deutschland“.

Imponujące cyfry, w jakich wyraża się działalność N. S. V. mówią same za siebie. Ogółem rozdano przeszło 7,5 milj. kg **środków żywności, 51.500 sztuk odzieży, wielkie ilości mebli i sprzętów codziennego użytku, 17.500 par obuwia i 4,7 milj. kg materiałów opałowych.** Łącznie N. S. V. udzieliła pomocy 1.171.000 osobom, w tem 496.000 Polakom, 445.000 uchodźcom i przeszło 50 tys. polskim robotnikom rolnym, wyjeżdżającym do Niemiec.

Wszyscy byliśmy świadkami ogromu wysiłków N. S. V. na terenie Generalnego Gubernatorstwa i śledziliśmy ofiarną pracę tej organizacji z podziwem i wdzięcznością. Pozbawiony poczucia odpowiedzialności rząd rzucił nasz kraj w odmęt nieszczęścia i nędzy, natomiast przedstawiciele N. S. V. przybyli do nas, aby nam nieść pomoc i przedrzeć widmo głodu z naszego kraju. Działalność tę w czasie ciężkich dni odczuliśmy my Polacy ze szczególną wdzięcznością. Działalność N. S. V. dała nam poznać, że Naród Niemiecki jest przecież inny, niż nam to przez całe lata wmawiała żydowska klika dziennikarska.

Obecnie N. S. V. spełniła wyznaczone jej zadanie i opuszcza Generalne Gubernatorstwo. Opieka społeczna nad ludnością przechodzi obecnie w ręce czynników rządowych, które korzystając z nagromadzonych dotychczas zapasów podejmują działalność w tym kierunku. Ludność polska wie, że jej przyszłość także pod opieką tych czynników spoczywa w dobrych rękach.

wych w Anglii nie jest inaczej. Tchórze ci petają się po kopalniach, ale jeszcze nie widziałem, aby choć jeden z nich naprawdę pracował“.

Po tych słowach Hornera — jak stwierdza „Daily Mirror“, wybuchła nieopisana wrzawa i oburzenie wśród walijskich robotników. — Oburzenie to jest aż nadto uzasadnione.

„Biała księga“ na widowni.

Niedawna temu wydana przez niemiecki Urząd Ministwa Spraw Zagranicznych „Biała Księga“, zawierająca ciekawe przy- czynki do politycznej sytuacji w Europie przed obecną wojną, a znaleziona ostatnio w archiwum polskiego MSZ w Warszawie, wzbudziła ogromne zainteresowanie nie- tylko w prasie niemieckiej, ale również zagranicznej, dzięki niezwykle cennemu materiałowi, jaki obejmuje. Wobec wiel- kiego znaczenia odkryć poczynionych w archiwum warszawskiego MSZ, również i „Goniec Krakowski“ zajął się w naj- bliższym czasie tą sprawą, przynosząc swym Czytelnikom ciekawe fascymle naj- ważniejszych dokumentów, zawartych w „Białej Księdze“.

niemieckich i sowieckich.

Gener. Gubernator dr Frank mianował gubernatora dra Wächtera przewodniczącym komisji niemieckiej.

(—) Kraków, 1 kwietnia. Jak już donosi- liśmy, ambasada niemiecka w Moskwie za- warła z sowieckim komisarzatem spraw zagranicznych ugodę, w myśl której 60.000 uchodźców, mających stale miejsce zamie- szkania z chwili wybuchu wojny w granic- ach niemieckiego obszaru interesów, mo- gą powrócić do tego obszaru, natomiast rząd niemiecki wyraził zgodę na powrót 14.000 uchodźców, którzy przed wybuchem

wojny stale zamieszkiwali na sowieckim obszarze interesów, na teren Unji Sowie- tów.

Na zasadzie tego porozumienia została utworzona w Krakowie niemiecka komisja kontroli i przejazdu, której przewodniczą- cym mianowany został przez Generalnego Gubernatora min. dr. Franka — szef okrę- gu krakowskiego gub. dr. Otto Wächter.

W dniu wczorajszym komisja ta zebrała

się w Krakowie na wspólne posiedzenie z sowiecką komisją kontroli i przejazdu pod przewodnictwem p. Jęgnarowa.

Osoby, przebywające na terenie Gene- ralnego Gubernatorstwa, którym w myśl układu przysługuje prawo wyjazdu na so- wiecki obszar interesów jako uchodźcom, względnie stale tam zamieszkałym, mogą składać podania do komisji sowieckiej o zezwolenie na wyjazd.

Anglija dąży do zgniecenia odruchów rewolucyjnych w Indiach.

Aresztowania i wyroki na przywódców hinduskich.

(—) Amsterdam, 1 kwietnia. „Daily Worker“ donosi o nowej fall aresztowań wśród przywódców politycznych w In- djach. Dziennik pisze m. in., iż ostra cen- zura czuwa nad tem, aby wiadomości o tych represjach nie dotarły do brytyj- skiej opinii publicznej.

Codziennie odbywają się nowe areszto- wania i zapadają wyroki, skazujące poli- tycznych przywódców na kary więzienia. Wśród aresztowanych, najwybitniejszych działaczy znajduje się również generał sekretarz socjalistycznego odłamu, partii kongresowej Jan Prakash Narain.

Skomercjalizacja ofertu w walijskich kopalniach węgla.

(—) Amsterdam, 1 kwietnia. Jak donosi „Daily Mirror“, w czasie wielkiego zebrania bezrobotnych górników z terenów kopalni- nych południowej Walji doszło do burzliwych demonstracji po zdemaskowaniu przez preza południowo-walijskiego związku górni- ków skandalu najgorszego gatunku na terenie tamtejszego terenu węglowego, pozostającego w związku z obecną wojną.

Prezes, nazwiskiem Artur Horner, oświad- czył dosłownie co następuje: „Przeszło 10.000 kwalifikowanych górników w naszym okręgu jest bezrobotnych. Pomimo tego z każdym dniem mnoży się coraz bardziej przyjmowa- nie do pracy w naszych kopalniach ludzi, po- których na pierwszy rzut oka widać, że typy

te o górnictwie nie mają najmniejszego po- jęcia. Zainteresowałem się stwierdzeniem, skąd ci ludzie do nas przychodzą i z jakiego po- wodu poculi takie nagłe powołanie do pracy górniczej. Stwierdziłem przytem, że ludzie ci pragną się w ten sposób uchylić od służby wojskowej! Aby móc się schronić w naszych kopalniach i czuć się bezpiecznymi głęboko pod ziemią przed bombami Hitlera zrzekają się oni większej części swoich zarobków na rzecz urzędników kopalni! Panowie z zarzą- dów kopalni potrafili sobie w ten sposób zna- leźć wcale obfite źródło ubocznych dochodów! Nasze kopalnie dzięki tym machinacjom stały się myślni dziurami dla tchórzy! Stwier- dziłem także, że i w innych rewirach węglu-

Pod gradem bomb w konwoju brytyjskich statków

Marynarz estoński opisał niemiecki atak lotniczy na konwój brytyjski w dniu 1 marca.
Jak został zatopiony brytyjski parowiec „Bengali”

(=) Tallin, 1 kwietnia. Według komunikatu naczelnej komendy armii niemieckiej z 2 marca, niemieckie samoloty w dniu 1 marca zaatakowały skutecznie w różnych miejscach morza Północnego angielskie statki wojenne oraz okręty handlowe, płynące pod brytyjskim konwojem. Jeden statek zatonał natychmiast, na innych stwardniały.

Dalsze cztery okręty zostały tak poważnie uszkodzone bombami, że ich strata uważała być za bardzo prawdopodobną. Pierwsze doniesienie o tym ataku niemieckich samolotów podkreślało również rozproszenie konwojowanego transportu. Ze strony angielskiej przyznano wprawdzie, iż w dniu 1 marca odbył się atak samolotów niemieckich na brytyjski konwój, jednak równocześnie twierdzą, że okręty wojenne ani statki handlowe nie poniosły żadnych szkód.

Obecnie tallińskie pismo „Postimees” zamieszcza w sensacyjnej formie na pierwszej stronie pod tytułem „Pod gradem bomb w konwoju brytyjskich statków” opowiadanie estońskiego marynarza nazwiskiem August Raehi, który opisuje atak niemieckich samolotów na konwój brytyjski w dniu 1 marca.

Marynarz estoński znajdował się na pokładzie szwedzkiego okrętu handlowego „Christa”, który wraz z dwoma innymi okrętami opuścił Dundee z ładunkiem węgla, udając się do Bergen. Dopiero na otwartym morzu załoga dowiedziała się, że jedzie pod konwojem brytyjskim.

Wiadomość ta, którą do ostatniej chwili trzymano w tajemnicy przed załogą, wywołała w niej mieszane uczucia. Po stwierdzeniu, że transporty konwojowane stanowią przynętę dla niemieckich samolotów i łodzi podwodnych i dlatego wiele krajów neutralnych woli wypuszczać swoje okręty na morze, marynarz oświadczył, że „nowość” ta napędziła wielu marynarzy poważnymi obawami.

Na morzu do transportu przyłączyły się jeszcze dalsze okręty, tak, że w końcu transport liczył 16 okrętów. Wśród nich załoga okrętu „Christa” zauważyła dwa uzbrojone „angielskie” statki handlowe, które posiadały po jednej armacie, dwa działa przeciwnie i prawdopodobnie kilka karabinów maszynowych. Estońskiemu marynarzowi nie udało się stwierdzić liczby okrętów konwojujących.

Dalszy przebieg wypadków opisuje marynarz estoński następująco: „Z początku było zupełnie spokojnie, gdy jednak osiągnęliśmy okolicę wysp Szkockich rozpoczęło się prawdziwe piekło.

Wprowadzić nie widzieliśmy jeszcze nic, jednak z prawego skrzydła dała się słyszeć kanonada armatnia oraz kłopot karabinów maszynowych. Było to rzecz jasną, że stałymi się obiektem ataku lotników niemieckich.

Wszyscy marynarze czynili wysiłki, każdy na swoją rękę, aby się dobrze skryć pod pokładem okrętu. Na pokładzie pozostało tylko niewielu marynarzy, potrzebni do obsługi. Ciekawość nie pozwoliła jednak wielu marynarzom na pozostawanie w bezpiecznym ukryciu. Sam znalazłem się poza żelaznymi drzwiami i przez otwór śledziłem sytuację. Strzelanina stawała się z każdą chwilą coraz gwałtowniejsza, a huk wybuchów był coraz bardziej ogłuszający.

Na pokładzie przepływającego opodal „Christa” statku handlowego angielskiego widoczni byli marynarze, którzy go-

raczkowo obsługiwali działo okrętowe, z którego w krótkich odstępach czasu zionął ogień pocisków. Wśród ogłuszającego huku strzałów armatnich trudno było odróżnić huk tego dział, jednak widoczne były raz po raz języki ognia.

Atak nie trwał jednak długo, aczkolwiek przy ogólnym napięciu i zdenerwowaniu nikt nie patrzył na zegary. Wreszcie detonacja strzelaniny poczyniła ulawę. Gdy wreszcie opuszciliśmy nasze kryjówki i powrócili na pokład zauważyliśmy

Jeden z okrętów handlowych, trafiony ciężką bombą lotniczą.

Okręt ten leżał na jednym boku z poważną wyrwą i z wolna zanurzał się w wodzie. Z tonącego kadłuba okrętu unosiły się kłęby gęstego dymu. Okazało się, że nie można już było spuścić łodzi ratunkowych, to też załoga okrętu, zapałająca w pierścieniu i pasy ratunkowe rzuciła się do morza. Zabierano ich do łodzi ratunkowych i umieszczano na okrętach.

Oddaliśmy się od kadłuba pływającego statku handlowego, który pograżał się coraz więcej w morze. Otaczała go chmura

czarnego i gęstego dymu. Nieco później dowiedzieliśmy się o zatopieniu 1.900-tonowego parowca angielskiego „Bengali”.

Niemcy ponowili swój atak.

Ponownie zapanowała atmosfera niebezpieczeństwa wśród huku wybuchających bomb, zaś w powietrzu było czuć zapach prochu. Znowu pętrzyły się słupy wody morskiej i wokół wybuchły bomby. Tym razem celnie zrzucone bomby spadły na dwa parowce angielskie.

Później opowiadano sobie, że przy tej okazji dostało się kilku angielskim okrętom wojennym! Skutkiem tych dwóch, po sobie następujących ataków lotniczych rozprzeczły się okręty i parowce, znajdując się w naszym konwoju. Okręty te rozdzieliły się na trzy grupy, z których każda popłynęła w innym kierunku.

Maż zaufania wspomnianego dziennika następnie oświadczył, że bardzo często spotyka się na morzu Północnym kadłuby zniszczonych okrętów, względnie ich szczątki. Niema prawie dnia, aby okręto- we statki iskrowe nie były alarmowane przez inne okręty sygnałami SOS z prośbą o przyjęcie ich z pomocą.

Wielka mowa Molotowa na posiedzeniu plenarnym Najwyższej Rady Sowietów.

(=) Moskwa, 31 marca. W piątek wieczór w wielkiej sali na Kremlu odbył się plenarne posiedzenie Najwyższej Rady Sowietów, na którym przewodniczący rady komisarzy ludowych i ludowy komisarz spraw zagranicznych Molotow złożył obszernie sprawozdanie o polityce zagranicznej Unii Sowietów.

Pierwszą część wywodów Molotowa, który zajął się omówieniem stanowiska Unii Sowietów w obecnej wojnie, zawarto ostry potępienie angielsko-francuskiej polityki wojennej i nowe wyraźne potwierdzenie przyjaznych stosunków pomiędzy Unią Sowietów a państwem niemieckim.

Przyjazne stosunki niemiecko-sowieckie — jak podkreślił Molotow — rozwijały się pomyślnie. Przeszły one próbę, jaką w jesieni 1939 roku w czasie kampanii polskiej i w następnym okresie zostały uzupełnione przez zreorganizowanie wymiany towarowej pomiędzy obu krajami, która zwiększona z korzyścią dla obu państw.

Natomiast stosunki Unii Sowietów z Anglią i Francją ze względu na zasadniczo wrogie nastawienie obu tych mocarstw wobec Unii Sowietów znacząco pogorszyły się, szczególnie podczas konfliktu fińskiego. Wrogie zachowanie się mocarstw zachodnich określił mowca jako pewnego rodzaju zemsta za to, że Anglia i Francja w swoim czasie nie udali się do Unii Sowietów do służby swoich interesów imperialistycznych w wojnie przeciw Niemcom. Pomimo prowokacji mocarstw zachodnich Unia Sowietów zamierza jednak przetrwać swej polityki neutralności bez względu na to, czy ta polityka będzie się podobala, czy też nie państwu Londynu i Paryża.

W drugiej części swoich wywodów Molotow nie zmienił przedstawionej sprawy konfliktu fińskiego, oraz jego tło polityczne. W wyniku tej wojny polityka sowiecka osiągnęła w pełni zakreślone sobie od początku cele, mianowicie zabezpieczenie północno-zachodnich granic Unii Sowietów i Leningradu, przez co Finlandja pozostała nadal państwem niepodległym, przy zachowaniu całkowitej niezależnej polityki wewnętrznej i zagranicznej. Wszelkie pogłoski o rzekomo agresywnych zamiarach Unii Sowietów wobec portów norweskich i t. d. określił Molotow jako „dzikie nonsensy”.

W trzeciej części swej mowy dał Molotow pogląd na obecny stan stosunków politycznych Unii Sowietów wobec pozostałych krajów. Podkreślił on pozytywny rozwój stosunków Unii Sowietów wobec trzech państw bałtyckich, które to stosunki w wyniku zawartych z nimi paktów pomocy doprowadziły do zupełnie zadowalających rezultatów.

Stosunki Unii Sowietów z Turcją i Iranem opierały się na granice istniejących układów i paktów nieagresji Unii Sowietów dąży też wszelkimi siłami do wypełnienia pod każdym względem swoich zobowiązań, wynikających z tych układów. Z Iranem zawarto dopiero niedawno układ handlowy. Również reguluje wzajemne obroty handlowe.

Unia Sowietów — zakończył Molotow swe wywody — może z dumą spoglądać na rezultaty ostatniej wojny. Będzie ona też dążyć w przyszłości do prowadzenia bez odchyleń swej polityki zagranicznej w tym samym duchu co dotychczas.

Zdemaskowanie podżegaczy wojennych

Moskiewska prasa pod znakiem wielkiej mowy Molotowa.

(=) Moskwa, 1 kwietnia. Wielka mowa Molotowa na temat polityki zagranicznej stanowiła najważniejszy temat prasy moskiewskiej. Wszystkie dzienniki ogłaszają w sensacyjnej formie dosłowny tekst mowy oraz zamieszczają obszernie sprawozdania o otwarciu posiedzenia Najwyższej Rady Sowietów.

Jakkolwiek brak jeszcze właściwych komentarzy do mowy Molotowa, to jednak z opisów nastrojowych, jakie dzienniki poświęcają przebiegowi posiedzenia Najwyższej Rady, da się wywnioskować pierwsze, ważne znaczenie zagraniczno-politycznego sprawozdania Molotowa.

Z mążdzącym sarkazmem — pisze m. in. „Prawda” — zdemaskował Molotow podżegaczy wojennych, napiętnował z należytą pogardą służalców i najemników państw plutokratycznych, przeciwstawiając im politykę rządu sowieckiego jako politykę pokoju i neutralności, do której cały naród Unii Sowietów żywi nieagraniczone zaufanie.

Również „Izwestia” podkreślała brak kompromisowości, z jaką Molotow zdził z oblicza imperialistycznych rozbojników moskiewskich rzekomo „zamiłowania do pokoju”. Równocześnie Molotow udzielił jednak ostrego ostrzeżenia pod adresem podpalaczy wojennych i dał wyraźnie do-

rozumienia, że wszelkie intrzygi imperialistycznych podżegaczy wojennych, rozbić się muszą o zrebry niezależnej polityki zagranicznej Unii Sowietów.

Echa mowy Molotowa w prasie włoskiej.

(=) Medjolan, 1 kwietnia. Mowa Molotowa została podana przez prasę turyjską, oraz inne prowincjonalne pisma północno-włoskie w dłuższych wyjątkach na czołowych kolumnach.

„Gazzetta del Popolo” podkreśla, że Molotow ostro zaatakował Anglię i Francję, podkreślił sowiecką wolę utrzymania pokoju oraz zachowania obowiązujących traktatów, a nadto wystosował ostrzeżenie pod adresem Turcji.

„Regime Fascista” mówi o gwałtownych atakach Molotowa przeciw podżegaczom do wojny imperialistom angielskim i francuskim, natomiast jedno z pism bolonjskich podkreśla, że Rosja sowiecka nigdy nie da się użyć przez Anglię i Francję jako narzędzie przeciw Niemcom.

Gwałtowne ataki Molotowa na Anglię i Francję, jak rzymskie dzienniki trafnie oceniają, wielką mowę premiera sowieckiego, wywołał również w Rzymie silne wrażenie. „Tribuna” podkreśla, że Mo-

low zarzucał Anglii i Francji uprawianie polityki podżegającej do wojny i zdemaskował demokracje zachodnie, iż wcale nie rozpoczęły one wojny w celu ewentualnej obrony Polski, ale raczej w celu urzeczywistnienia swoich własnych planów, w których leżało m. in. podzielenie Niemiec. Podobne zamiary żywy plutokracje także w swoich planach politycznych wobec Finlandji, przyczem znowu jedynym ich celem było uzyskanie wojskowej podstawy operacyjnej przeciw Rosji sowieckiej.

Szwecja pod wrażeniem mowy Molotowa.

Silne echo ostrych ataków na mocarstwa zachodnie.

(=) Sztokholm, 1 kwietnia. Wielką mowę sowieckiego komisarza spraw zagranicznych Molotowa podaje prasa szwedzka niemal w dosłownym brzmieniu i w sensacyjnej formie. Silnie podkreślano są przytem przyjaźne słowa komisarza spraw zagranicznych wobec Niemiec oraz wywody jego o stanowisku Rosji sowieckiej wobec wojny prowadzonej przez Anglię. „Dagens Nyheter” uważa, że ten ustęp stanowi najważniejszą część mowy Molotowa. „Sztokholms Tidningen” podkreśla ostre ataki Molotowa na mocarstwa zachodnie.

Prezydent Kolei Wschodniej Beck powołany do Berlina.

(=) Kraków, 1 kwietnia. Kierownik wydziału kolejnictwa w urzędzie Generalnego Gubernatora a zarazem prezes Generalnej Dyrekcji Kolei Wschodniej, Beck, opuszcza swe stanowisko w Krakowie i obejmuje kierownictwo dyrekcji kolei Rzeszy w Berlinie.

Prezydent Beck był czynny na terenach okupowanych już we wrześniu 1939 r. Pod jego kierownictwem już w dniu 23 września ub. r. została uruchomiona ówczesna dyrekcja kolejowa w Łodzi, która podjęła natychmiast działalność na obszarach północnych okupowanych terenów. Po ustanowieniu Generalnego Gubernatorstwa i Generalnej Dyrekcji Kolei Wschodniej w Krakowie, prezes Beck objął jej kierownictwo.

Pod jego energicznym kierownictwem odbudowano w stosunkowo krótkim czasie zniszczoną i zdeorganizowaną sieć kolejową na terenie Generalnego Gubernatorstwa i doprowadzono ją do stanu używalności. Nie na ostatnim miejscu jego sprężystości należy za-względnić, że ważne połączenie kolejowe między Rosją, Sowiecką i Niemcami przez tereny Generalnego Gubernatorstwa jest obecnie zapewnione.

Prezydent Beck, przy współpracy niemieckich i polskich urzędników oraz pracowników, dokonał potężnego dzieła. Liczba pracowników i robotników, zatrudnionych obecnie na obszarze Generalnej Dyrekcji Kolei Wschodniej wynosi 7.300 obywateli niemieckich, 2.400 osób narodowości niemieckiej i 33.100 Polaków. Długość sieci kolejowej, będącej w danej chwili w eksploatacji wynosi równo 5.000 km.

Powołanie prez. Becka na ważne stanowisko prezydenta dyrekcji kolei państwowych w Berlinie jest dowodem uznania za jego pracę nad odbudową kolei w Polsce.

Najnowsze zarządzenia Chamberlaina.

Wstęp na wyścigi dozwolony tylko z parasolem i maską gazową.

(=) Amsterdam, 1 kwietnia. Par Chamberlain zarządził oświadczenie bardzo daleko idącą nowość. Zmieni on całkowicie towarzyskie oblicze wielkich angielskich torów wyścigowych. Podczas kiedy dotychczas członkowie plutokratycznej kasty brytyjskiej zwykli się ukazywać na torach wyścigowych w szarym cylindrze i ze zwiniętym parasolem, aby w ten sposób zadokumentować przynależność do wielkiego związku kapitalistów, obecnie muszą oni, w myśl dekretu Chamberlaina obok parasola nosić jeszcze maskę gazową!

Pan Chamberlain w swoim dekreście postanawia wyrazić, że „przebywanie na torach wyścigowych, w szczególności na torze Aintree w dniu Grand National 5 kwietnia dozwolone jest jedynie z maską gazową”!

Widzowie bez maski zostaną „bezwzględnie usunięci”. Rozą tem, każdy widz otrzyma „plan sytuacyjny toru wyścigowego”, na wypadek ewentualnego ataku lotniczego na tor. Ponadto każdy widz otrzyma „dodatek” do planu, na którym będzie karane natychmiastowym wydaleniem z terenu wyścigowego!

Obecnie znane już są troski pana Chamberlaina. To jest straszne, jak pełne trosk jest życie brytyjskiego premiera, i jak musi on w dzień i w noc przemyślać nad ochroną życia swych kochanych współtowarzyszy z kasty plutokratycznej przed wszelkimi ewentualnościami! Jedno w każdym razie jest w tym dekreście charakterystyczne: nie mówi on ani słowem o maskach gazowych dla dżoków. Ale przecież dżokeje nie należą do kasty pana Chamberlaina!

Zarobiliśmy 7 razy więcej

Tylko takimi sukcesami mogą się pochwalić plutokracy angielscy.

(=) Amsterdam, 1 kwietnia. Z wszelkimi oznakami zadowolenia ogłasza „Lancashire Steel Corporation” w swoim sprawozdaniu bilansowym, że jest w stanie zawiadomić swoich akcjonariuszy o „olbrzymim zwiększeniu się czystych zysków”.

W ciągu 4 miesięcy wojny — stwierdza sprawozdanie — wskutek podwyższenia niektórych cen zdołaliśmy zarobić siedmiokrotnie więcej niż w roku 1938. Nasz czysty zysk zwiększył się z 133.741 funtów na 989.301 funtów.

Otwartość władców tego wielkiego stalowego koncernu nie pozostawia nic do życzenia. Sprawozdanie to przeczytały niewątpliwie z największą radością niedożywieni robotnicy angielscy, wyrzucane z mieszkań żony rezerwistów angielskich, wdowy po poległych angielskich żołnierzach, nie otrzymujące rent i angielscy bezrobotni, nocujący na posłaniach z gazet na schodach dworców kolei podziemnej. Taka drobna wiadomość, a przecie tak głęboko demaskująca prawdziwe oblicze brytyjskiej plutokracji.

Bułgaria walczy o dobrobyt.

Borys, król bułgarski

Kraków, w marcu.

Ciężką tylko pracą mogą chłopci bułgarscy wydrzeć ziemi tyle płodów, aby ich wyżywić. Jak wiadomo, Bułgaria jest krajem wybitnie rolniczym, a przeszło 10 procent ludności żyje na wsi. Mimo to jednak tylko stosunkowo niewielką część ziemi jest odpowiednio użytkowana, a w każdym razie jest tej ziemi wobec ilości mieszkańców za mało.

Na kwadratowy kilometr uprawnej ziemi przypada aż 120 chłopów,

co stawia Bułgarię obok Chin i Indji. Poza to wielką część produktów rolnych Bułgarii idzie na eksport, tak, że dla chłopów pozostaje bardzo mało, to też pożywienie wsi bułgarskiej składa się po większej części z jarzyn. Pewien chłop, z którym mówię o tej sprawie, wyraża się, przesadzając zresztą, że **jedną Jedyną kurę zabija w roku**. W ostatnim czasie ukazało się w piśmie zestawienie odżywienia ludności bułgarskiej, które stwierdza, że również odżywienie jarzynami jest gorsze, jak w innych krajach. Jeżeli więc w Niemczech mieszkaniec zużywa rocznie 152 jaja, to w Bułgarii konsumpcja ta wynosi jedynie 72 jaja na głowę. W Niemczech przeciętnie konsument zużywa 28,5 kg. gowców rocznie, gdy tymczasem w Bułgarii przypada na głowę zaledwie 10 kg, pomimo, że Niemcy są wybitnie krajem importowym w tym zakresie, Bułgaria zaś eksportowym. Poza temi zagadnieniami dużą rolę gra również sprawa stworzenia pracy dla ludności, gdyż małe gospodarstwa nie zawsze wystarczają na wyżywienie rodziny.

Wszystkie te problemy są brane poważnie pod uwagę przez rząd bułgarski, a doświadczony minister rolnictwa Bagrianow wypracował plan podniesienia rolnictwa i począł go realizować. Na pierwszym miejscu postawił sobie minister za

podniesienie zbiorów przez bardziej intensywną uprawę,

przez modernizację sprzętu rolnego, przez kontrolę ziarna siewnego i inne momenty pracy rolnej. Następnie chodzi tutaj również o stworzenie pewnych stałych typów artykułów wywozowych, to znaczy tytoniu, winy i innych, tak, aby odpowiadały one wymaganiom zagranicznych rynków. Ważną też rolę gra tutaj komasacja gruntów, przyczyniająca się do ułatwienia gospodarki. Poza to powziął rząd bułgarski plan wykształcenia odpowiedniego chłopów, aby zdołali sprostać zadaniom, jakie na nich czekają.

Wizyta u starego chłopca bułgarskiego.

— Dziadku Stoine, wyjdź na chwile! Masz gości! — mówi burmistrz, który nas oprowadza po wsi i czuje się tak, jak wszędzie w Europie, ważną osobistością. Nie wchodzi też do zagrody, tylko zatrzymuje się u wrót i woła na gospodarza. Stoimy na wiejskiej drodze, która jest roz mokła przez liczne deszcze. Opodal szumi samowolny strumyk, do którego spływają wiosenne wody, pochodzące z topniejącego śniegu. Na horyzoncie rysuje się

Wielniak bułgarski na osiołku.

olbrzymia postać Witosza, przygniatając niejako całą wieś. To też

chałupy wiejskie są jakby przestraszone: są małe, wrastają w ziemię i posiadają pogiecie nierówne dachy.

Zadna z ich nie posiada pięt.

Stary chłop wygląda ciekawie przez drzwi: nie zrozumiał jeszcze o co chodzi. W międzyczasie przychodzi do nas żandarm wiejski i kilkoro osób tak, że robimy wrażenie osób urzędowych, które przyszedł w ważnej sprawie. Przyglądamy się obejściu: **zabudowania tworzą jak zwykle na wsi bułgarskiej czworokąt**, składający się ze stajni, stodoły, domków, w których przechowuje się zapasy lub sprzęt rolniczy. Całe podwórze tak zbudowane, zamknięte jest jakby kłamrą, domem mieszkalnym. Budynki są skromne, jeżeli nie biedne i zbudowane zapewne przez samego właściciela. **Tylko sam dom mieszkalny wykazuje pewne cechy jeżeli nie komfortu, to zamożności**. Podjazd jest zakryty i ozdobiony lukami.

Wizyta? Stary chłop ożywia się nagle. Przechodzi przez podwórze, wyciera hałaśliwie nos i wita nas. Jest to mały człowieczek o wesołej twarzy, niezwykle jeszcze czerstwy, chociaż ma 62 lat. Chcemy zobaczyć jego gospodarstwo. Ze wzruszenia wypływa ziarenka kukurydzy i zamierza zaalarmować całą rodzinę, aby nas odpowiednio podjęto. Tłumaczymy mu jed-

nak, że nie o to chodzi. Chcemy tylko obejrzeć gospodarstwo bułgarskiego chłopca.

— Chodź! — mówi do mnie i ciągnie mnie za rękaw. Przechodzimy przez stajnię i stodoły, oglądamy świeżo pocięte futra, różne samodziały robione na wsi i oglądamy zwierzęta. Stoine zna kilka niemieckich słów, gdyż służył podczas wojny w wojsku i chętnie popisuje się swoimi wiadomościami. Gdy znaleźliśmy się w piekarni, pyta mi się, czybym nie chciał bochenka chleba?

— Jeżeli masz żonę, to i dla niej coś podaruję.

Tłumaczymy mu, że jesteśmy kawalerami, co wzbudza różne jego uwagi. Twierdzi on, że człowiek w naszym wieku powinien mieć żonę, bo, ktoś zajmie się jego gospodarstwem, a następnie, że każdy mężczyzna o ile chce utrzymać swoje siły, powinien dziennie zjadać co najmniej kilo chleba w czasie pokoju, a niemniej jak 4 w czasie wojny. Wkońcu, chcąc mu zrobić przyjemność, bierzemy garść kukurydzy z kotła i dajemy mu do poznania, że przeładamy za tą potrawą.

Polityka na wsi.

W Sofji spotyka się nieraz ludzi, którzy kokietyują francuskim espritem i francuskimi perfumami, na wsi jednak mentalność ta jest nieznaną. Wszystko nosi tam pię-

Sofja — plac „Banski”

Szczyt Jel Tepe (2918 m.) w górach Pirinu na Bałkanach.

Goethe w Marienbadzie.

Johann Wolfgang Goethe dowiedział się o istnieniu Marienbadu w roku 1819, gdy spędzał wakacyjne wczasy w niedalekim Karlsbadzie.

Marienbad był wtedy **zdrojowiskiem** zalewanym jako takie uznaniem oficjalnie przed rokiem 1818. Goethe zatrzymał się tam na jeden dzień w roku 1820, zainteresowany przede wszystkim geologią i mineralogią owego przez wieki zaszytego w bagnistych lasach kąta. Zajęły go tu nie tylko pokłady geologiczne i flora marienbadzka, ale i wody okazały się skuteczne, tak, że na prawidłową kurację zjeżdża Goethe w trzech następujących po sobie latach: 1821, 22 i 23, przyczyniając się wainie do światowego rozgłosu młodego kąpieliska.

W 1822 r. spędził Goethe w Marienbadzie przeszło miesiąc, a w ostatnim 1823 wyjechał się tam od 2 lipca do 20 sierpnia. Zbierał minerały, rośliny i kochał się już jako 74-letni w 16-letniej Ulyrze von Levettzow,

której poświęcił prześliczną elegję (Marienbader-Elegie).

W ciągle młodem sercu wielkiego twórcy rozgrywał się wtedy konflikt, a chodziło nie tylko o Ulyrkę, ale i o Marję Szymanowską, znakomitą pianistkę, późniejszą teściową Adama Mickiewicza.

Szymanowska przyjechała do Marienbadu z Karlsbadu 18 sierpnia i zamieszkała w jednym z najstarszych hoteli u Klingera (istnieje do dziś). Miała wówczas lat 31 i była w pełnym rozkwicie urody, jako artystka i kobieta. Na twórcę „Fausta” wywarła bardzo silne wrażenie do tego stopnia, że w jego sercu znalazło się i dla niej miejsce obok Ulyrki. Ale na tem nie koniec: został jeszcze w tem sercu mały kącik dla siostry Marji, doskonałej śpiewaczki Kazimiery. Kazimierz wpisał Goethe wiersz do albumu, a ponieważ po niemiecku nie rozumiała, przełożył sam ten wiersz na język francuski i wpisał przekład na drugiej stronie pamiętnika zaznaczając, że

Bułgarka w narodowym stroju.

tno ciężkiej poważnej pracy, ubita ziemia, izb, proste posłanie, — i nie posiada żadnego pokostu. Może ludzie ci nie rozumieją się na politycznym balansowaniu, ale mają wyobrażenie o polityce.

Przekonania ich w tej dziedzinie są niezwykle proste.

Gdy siedzimy z dziadkiem Stoine w szynku wiejskim, wyraża się on, robiąc charakterystyczny gest i zakładając palec za palec, że „Germania i Russia są tak” i że „Anglia i Francja są na nic”. Słowa jego spotykają się z uznaniem otoczenia, widocznie i inni są tego zdania. Chłopi bułgarscy posiadają głębokie zrozumienie dla ducha walki.

Tacy są ci starzy ludzie: wszyscy żołnierze chociaż nie przestają być chłopami. Nie chcą wojny, ale gdyby wolność kraju była zagrożona, nie ulegną się niczego”. — „Niech tylko przyjdą” — mówi stary chłop Ilko, — a przepędzimy ich tak, jak kiedyś. Wie on, jakie ciężkie przejścia miała Bułgaria podczas wojny światowej: — mieliśmy dwie wojny, które były stracone. Jeżeli jeszcze przyszła trzecia również nie szczęśliwa, to już więcej w żadną wojnę się nie wdamy. — Mówimy o podobieństwie losu Niemców. o ciężkiej walce o egzystencję i o zdecydowanej woli narodu niemieckiego wygrania tej wojny. Zapewniamy naszych słuchaczy o tem, że tak jak Wersal, tak też i traktat w Neuilly nie może się powtórzyć. Stary Ilko przysłuchuje się nam z zainteresowaniem. Oczy jego zdają się szukać wspomnień młodości. Kładzie ręce na flaszce i mówi tylko te słowa: „Oby Bóg dał”. Nic więcej.

Na ulicy Sofji.

tłumaczył wyjątkowo tylko dla niej. (Dodajmy dla historycznej ciekawości, że w tymże albumie wpisał się Teodor Rostopczin, gubernator Moskwy, którą kazał spalić w 1812 r., powodując pogrom Napoleona).

Goethe wpisał Kazimierz wiersz albumowy, a równocześnie kochał się w Marji i Ulyrze. Te dwa uczucia ułożył tak zgrabnie, że nie przeszkadzały sobie. Dla Marji, jak się zdaje przedłużył swój pobyt ponad zwykłą normę. Z nią przedewszystkiem spędził niemal 2 tygodnie sierpnia tego roku — z nią tańczył poloneza.

Goethe zaprosił Marję „seine liebe Freundin” do siebie. Jakoż pojechała tam w październiku tegoż roku (23. X. 1823) i podbiła do reszty swą muzyką i swym wdziękiem kobiety niemieckiego mistrza, który ze łzami ją żegnał, gdy odjeżdżała z Weimaru (5 listopada).

Gołębie pocztowe były znane już w głębokiej starożytności. Wspomina o nich Pliniusz. Arabowie posługiwali się nimi na bardzo wielką skalę.

Nasi robotnicy rolni w Niemczech.

Radom, 1 kwietnia.

W związku ze zbliżaniem się pory robót rolnych władze zorganizowały akcję zatrudnienia bezrobotnej ludności polskiej przy pracach na roli w Niemczech. Na apel władz stawiało się m. in. kilkanaście tysięcy rolników z dystryktu radomskiego, którzy wyjechali już do Niemiec.

Rzecz jasna, że nie tylko rodziny tych, którzy wyjechali, ale i całe społeczeństwo tym z Polski powodzi w Niemczech. Najbardziej interesuje się tem, jak się robotnikom rolno-rolnym odzwierciedleniem losu naszych rolników, zajętych przy pracy na roli w Niemczech jest ich korespondencja, pisana do rodzin, pozostałych w kraju. Korespondencja ta przyczynia się do uspokojenia obaw, jakie w tym zakresie żywiona i przekonania zapewne każdego, że nasi robotnicy rolni nie tylko żyją w dobrych warunkach, ale także są zadowoleni ze swej pracy.

Dla przykładu przytaczamy jeden z takich listów, pisany do rodziców mieszkających w kraju przez dziewczynę, która wyjechała na roboty do Niemiec i pracuje w miejscowości Wolfenhausen w Württembergu. Oryginał listu znajduje się w naszej redakcji.

List polskiej robotnicy.

Wolfenhausen, 18. II. 40.

Kochany Ojczulku, Mam, Bracia i Siostrzyczki!

Dziękuję szczerze za list pisany od Mam, Ojczulka i za kartę poczt. Wiecie sami jak wy się cieszyliście, gdy dostaniecie list, tak i my się cieszymy. Tylko Wy, moi drodzy jak dostaniecie list od nas, powinniście zaraz odpisać. Wasze listy dostajemy po 3-4 dniach. Nie myślcie czasami, iż nam tu źle, o nie. Gdy przyjechałam do Wolfenhausen, moja gospodyni zaraz mnie ważyła, to miałam 86 ft., a obecnie ważę 114 ft. Tak się cieszą, że u nich nie mamy źle.

Po niemiecku umiemy już dużo, rozumieć już wszystko, to też już jest nam łatwiej. Koleżanki mamy bardzo dużo, które z nami obchodzą się bardzo dobrze. Moja pani stale się pyta, co matka pisze do mnie, czy jest zdrowa, czy truje się mocno, że my tu jesteśmy i tak stale zapytuje mnie gładem pytań o dom. Gdy Mama tak długo nie odpisywała, to ona myślała, że nasze listy nie doszły do domu i kazała raz jeszcze pisać, bo mówiła, że Mama będzie płakała a Tata się smucił. Zima to taka sroga to nie jest, gdyż pracujemy na dworze, ale czasami, i zimno nam nie jest. Śnieg to pada stale i jest dość ciepło. Napiszcie jaka tam zima czy sroga czy nie. Czy Wam idzie dość dobrze, czy dzieci są zdrowe, jak tam Wandzia, Terenia no i reszta, czy im się podoba w nowym domu, czy nie chcą jechać z powrotem do Jarocina.

No a przedewszystkiem jak Mama się czuje w Radomiu, Janek i Ojczulek. Czy macie dosyć jedzenia, bo my aż za wiele, jadamy 5 razy dziennie: 1 raz o godz. 8-iej, 2 raz o 12-tej, obiad o 2-giej no i o 6-tej i wpół do 8-mej.

Bardzo nam przykro, że nie możemy teraz przysłać naszych fotografii, bo tu nie mamy takiej sposobności, ale co miesiąc chodzimy do lekarza do Rottenburga to jak teraz pójdziemy, to je odbierzemy. Ale natomiast bardzo proszę kochanego Ojczulka by mi zrobił taką przyjemność i przysłał swoją i Mamę oraz wszystkich dzieci, nie wyłączając Janka. Myślę, że proszę ma wykonanie i w następnym liście przysłać.

Gwiazdkę mieliśmy bardzo ładną, ja dostałam 1 parę majtów ciepłych, 1 chalcę i koszulę i pełen bukiet pierników i ciastek. Kochany Ojczulku czy wy mieliście dość przyjemną gwiazdkę.

Napiszcie wszystko, bo jestem ciekawa. Pozatem kończę mój list i pozdrawiam

Was wszystkich i śle tysiąc uścisków Kochanemu Ojczulowi, Mamie i wszystkim z dalekich stron.

córka Helutka.

Kochany Janku bardzo mi przykro, że nie jechałeś razem z nami, byłbyś z nami razem w jednej wiosce. Mówiłeś, że jadą sami młodzi, gdzie tam z nami są takie

stare kakry, że naprawdę robia nam porucę, myślę, że teraz Ci idzie źle, ale jak będę mogła to ci dopomogę, gdyż wiem, że Ojczulek też niema pieniędzy zawięła. Ale nie martw się bo Bóg ma cię też w opiece to Ci też dopomogę.

Serdecznie Cię całuję

Helutka.

Znowu skuteczny nalot na konwój angielski.

Zbombardowanie krążownika i zatopienie okrętu handlowego. Walki powietrzne nad frontem zachodnim. — Zestrzelenie trzech samolotów angielsko-francuskich.

Berlin, 31 marca. Główna komenda armii niemieckiej donosi:

Na zachodzie odparto kilka wypadów nieprzyjacielskich oddziałów wywiadowczych.

Flota lotnicza kontynuowała loty wywiadowcze mimo niesprzyjającej pogody aż do wieczoru, przyczem przeprowadzono loty nad morzem Północnym, wschodniem wybrzeżem Anglii i nad Francją.

Na północ od Flamborough Head zaatakowano konwój angielski. Krążownik, konwojujący okręty handlowe został trafiony bombą, która poważnie go uszkodziła. Pozatem trafiono jeden okręt handlowy, który natychmiast zatonął, a drugi poważnie uszkodzono.

Na froncie zachodnim doszło do walk powietrznych między samolotami myśliwymi francuskimi a niemieckimi.

Trzy samoloty nieprzyjacielskie typu „Morane” zostały trafione i poważnie uszkodzone, tak, że musiały lądować tuż za linią nieprzyjacielską. Jeden z samolotów niemieckich został zestrzelony.

Jeden z samolotów niemieckich, który dnia poprzedniego został uznany za stracony, odnalazła na morzu niemiecka łódź podwodna. Załoga samolotu została wzięta na pokład łodzi podwodnej, poczem samolot zatopiono. (p).

Przeszło 853.000 szczepień ochronnych dokonano w Warszawie.

Powiększono liczbę szpitali. — Walka z chorobami zakaźnymi.

Warszawa, 31 marca. — Niebezpieczeństwa dla zdrowia publicznego w b. stolicy państwa polskiego, wynikające z niedostatecznej opieki i zaniedbań na tym terenie zwiększyły się poważnie z biegiem dni, tygodni i miesięcy po zajęciu Warszawy, zwłaszcza, że miasto, zniszczone działaniami wojennymi, było szczególnie narażone na szerzenie się chorób i epidemii.

Odnosne władze niemieckie przedsięwzięły też natychmiast odpowiednie kroki, celem zaradzenia temu niebezpieczeństwu. Ludność miasta otoczono niezwłocznie należytą opieką pod względem higieny, a informacje, jakie złożył radca lekarski dr. Schrempf mogą posłużyć dla zorientowania się w gruntowności akcji władz niemieckich, mającej na celu ochronę stanu zdrowotnego ludności Warszawy.

W pierwszym rzędzie powołano do życia organizację lekarzy-ochotników, do której zgłosiło się około 1.300 lekarzy. Otwarto ponownie 10 ośrodków zdrowia na terenie miasta, istniejących już poprzednio, przyczem dwa z nich przeniesiono w nowe budynki. Po uzupełnieniu wyposażenia tych ośrodków pracują one obecnie bez zarzutu.

Wszystkie uszkodzenia szpitali zostały natychmiast naprawione, tak, że obecnie wszystkie budynki szpitalne są zupełnie zdane do użytku. Przez przekształcenie budynków szkolnych uzyskano jeszcze dwa szpitale zakaźne, 4 etacie kwarantanowe i 2 stałe przejściowe dla transportów robotników.

We wszystkich tych szpitalach otoczono opieką lekarską w pierwszych miesiącach 10.000 chorych osób cywilnych, dalej przeszło 2.000 chorych na tyfus, około 5.000 podejrzanych na tyfus, 228 chorych na czer-

wonkę, 306 podejrzanych na czerwonkę, około 400 chorych na tyfus plamisty i 61 podejrzanych na tę chorobę.

Walka z chorobami zakaźnymi prowadzona jest ze szczególną wielką troskliwością. I tak 900 lekarzy dokonało dotychczas 853.000 szczepień ochronnych przeciw tyfusowi brzusznemu, z tego 66.216 szczepień powtórnych. Akcje szczepienia prowadzi się w dalszym ciągu.

W dziedzinie zwalczania tyfusu plamistego obok dotychczas istniejącego jednego zakładu dezynfekcyjnego, który może obsłużyć dziennie tylko 500 osób, urządzono dalszych 17 zakładów tego rodzaju z dziennej zdolnością obsługi 9600 osób. Koszta urządzania zakładów odwodnienia wynoszą pół miliona złotych. — Miesięczny koszt wszystkich zakładów odwodnienia wynosi około 200.000 zł. Oprócz dotychczasowych 17 dezynfektorów zakładowych i domowych, powołano do służby dezynfekcyjnej 17 lekarzy i 800 nowych dezynfektorów.

Dzięki surowym zarządzeniom separacyjnym, odsyłaniu wszystkich wypadków podejrzanych do szpitali, zamykaniu podejrzanych domów, dezynfekcji mieszkań i domów oraz obserwacjom mieszkańców stacji kwarantannowych, zdolano w ciągu ubiegłej zimy zmniejszyć liczbę wypadków zachorowań na tyfus plamisty do 404.

Walkę z chorobami wenerycznymi musiiano zorganizować całkiem na nowo, ponieważ urząd obyczajowy okazał się niewystarczający. W tym celu przy wszystkich ośrodkach zdrowia urządzono nowe izby pogody, które wyposażono w potrzebne instrumenty, m. in. w mikroskopy. — Również zaangażowano nowych lekarzy. Dwa oddziały szpitalne przekazano na leczenie chorób wenerycznych.

Dla transportu chorych oddano ponownie do użytku 15 samochodów, zaś 17 znajduje się jeszcze w naprawie.

Otwieranie łaźni opierano przez dostarczenie węgla i innych potrzebnych materiałów. (c)

Nieograniczone poparcie dla nowego rządu chińskiego.

Oświadczenie rządu japońskiego.

(=) Tokio, 1 kwietnia. W związku z utworzeniem nowego rządu w Chinach rząd japoński ogłasza oświadczenie, w którym stwierdza m. in., iż Japonia wyraża wszystkie siły dla urzeczywistnienia międzynarodowej sprawiedliwości i umocnienia pokoju międzynarodowego. Rząd japoński przesyła swoje gratulacje z powodu utworzenia nowego centralnego rządu chińskiego. Japonia udzieli temu rządowi nieograniczonej współpracy i poparcia.

Wzajemnie sa to Japonia oczekuje od Chin, iż zrealizują one swą niezależność i wolność na zasadach moralnych i wezmą udział wspólnie z Japonią w odbudowie nowego porządku we wschodniej Azji. Zrozumiałem jest samo przez się, że Japonia dla utrzymania własnej egzystencji oraz innych państw wschodnioazjatyckich pragnie przyczynić się do rozwoju i wyzyskania naturalnych źródeł surowców w Chinach. Nie zamierza ona jednak uniemożliwić pokojowej, gospodarczej współpracy ze strony trzecich mocarstw, współpraca ta jednak musi być jednak dostosowana do nowej sytuacji we wschodniej Azji. Japonia życzy sobie nawet współdziałania z temi mocarstwami. Jak długo jednak działające jeszcze antyjapońskie siły nie dojdą do opamiętania Japonia nie złoży broni i nie zrezygnuje ze swego zdecydowanego postanowienia usunięcia wszelkich, mogących się ujawnić przeszkód.

Opinia prasy chilijskiej o nalocie na Sylt.

(=) Santiago, 1 kwietnia. Dziennik chilijski „Opinion” przynosi w swoich wydaniach na Santoago i Valparaiso artykuły na temat angielskich nalotów na Sylt. Dziennik przedstawia komunikaty angielskie faktycznie przebiegowi tych nalotów i wyraża opinię, że muszą istnieć poważniejsze powody stałego fałszowania angielskich doniesień o zwycięstwach.

Głos ten jest doskonałym, jakkolwiek spóźnionym nieco komentarzem do wywodów „Daily Mail”, w których dziennik angielski zarzucił niedawno angielskiemu rządowi, iż przedwcześnie rozgłasza zbyt optymistyczne wiadomości o swoich sukcesach. Milczenie jest nieraz nawet bardziej drogie niż złota...

Tragiczne skutki nieostrożności.

(=) Wareszawa, 1 kwietnia. 9-letni Jan Naumenko wykopał z ziemi na terenie Akademii Wychowania Fizycznego granat i zaczął się nim bawić. W czasie rozkręcania granatu nastąpił wybuch, którego siła rozszarpała chłopca.

Na polach przy forte Bema trzech chłopców w wieku od 10-ciu do 14-tu lat wskutek własnej nieostrożności spowodowało wybuch miny. Siła wybuchu była tak wielka, że wszyscy trzej chłopcy, pochodzący ze wsi Nowy Wawrzyszew, zostali ciężko ranni. Ofiary nieszcześliwego igrańia z niebezpieczeństwem przewieziono do szpitala w Warszawie, gdzie dwaj chłopcy wkrótce zmarli.

Policja prowadzi dochodzenia, w celu ustalenia nazwisk ofiar.

JOANNA CZARKOWSKA.

KROPKA

Słowo „kropka” każdy rozumie na swój sposób. Matematyk wygłosi odrazu definicję, że kropka to jest najmniejsza figura geometryczna, literat zrozumie jako zakończenie zdania, myśli, pesymista powie sobie — koniec, kropka i zawiesi ciężki sznur na swojej szyi, a optymistą doda do tej kropki jeszcze parę kropke-lek l'eau de vie i to go przekonano, że życie jest piękne.

A tymczasem kropka — naprawdę — nikt się nie domyśli? — jest to siostrzenica pewnego poważnego wujcia. Dlaczego tak się nazywa, trudno odpowiedzieć, była to prosto kwestia umowy między jej rodzicami. Kropka bowiem nie jest, ale to zupełnie — najmniejszym wymiarem geometrycznym, gdyż zachodzi obawa, że z dnia na dzień przerosnie swego wujcia, należy do „zdań” rozwijających się i jest pełną optymizmem.

Dziecinności może jej pozazdrościć każdy obywatel do lat 12-tu, bo Kropka posiada

wszystkie skarby, które są udziałem dzieci, ale nie wszystkich. Gdy kto patrzy na te „nasze dzieci”, kiedy ich słucha, niejednokrotnie włosy mu siwieją i siedem potów zrasza czoło. Jest to naogół tałatajstwo przemądre, zepsute i zestarzałe. Teroryzuje rodziców, krytykuje nauczycieli, śpiewa Ramonę i pudruje sobie nosy, przekraczając na bakier berety.

Ale Kropka należy do tych wybrańców, którzy czerpią pełnymi haustami ze skarbiec radości dziecięcej. Ubiiera swoją lalkę w suknie z koronki i wypowiada filozoficzną mąksymę — „życie jest ciężkie”, patrząc z wielce z troską miną na pierwszą dziurę w lalczynej toalecie.

Śpiewa królową Śnieżkę i słucha bajek z modlitewnym skupieniem. Śmieje się cudownie przy każdej nadarzającej się okazji i rzewnie szlocha, kiedy rozbije wazonik z małym koleczastym kaktusem. Po ulewnej hurzy też, buzia jej dziecienna promieniuje blaskami uśmiechów i — znów jest dobrze.

Kropka jest również małym — sui generis — terorystą. Kiedy wujcio czyta wściekle interesującą książkę i zbliża się do momentu naprężonej sytuacji w akcji, Kropka właśnie doszła do przekonania, że teraz, a nie kiedy indziej ma wielką ochotę do zabawy.

„Najmilszy, najslodszy, najpiękniejszy na świecie wujcio” musi udawać tramwaj. Nic nie pomoże żaden protest, wujcio przybiera pozycję pośrednią między psem, a stołkiem, Kropka wsiada na plecy i gwizda, co należy rozumieć, że „ma posadę” motorowego. Potem z tramwaju wujcio zmienia się magicznym, czarodziejskim sposobem Kropki w największego siłacza, w nauczyciela gimnastyki, w indjanina, płaszkę i inne miłe zwierzątka.

Kropka nie posiada wcale krytycyzmu wobec ludzi, których lubi. Wujcio — starszy, łysy pan, o wydatnym szlacheckim nosie — jest według Kropki najpiękniejszym mężczyzną; mądrość jego działa na Kropkę olśniewająco, dobroć równa się prawie pierożkom z płuckami, które są jej ulubionym przysmakiem.

Najmilszą jej zaletą jest bezinteresowność i zupełny brak egoizmu. Często widzi się dzieci, które za nic nie oddałyby swego ciastka, jabłka, nie pożyczły zabawki drugiemu dziecku.

Kropka daje każdą miłą jej rzecz z zewnętrznym i wewnętrznym zadowoleniem, które jeszcze podwyższa wartość przysługi. Niech przytem nikt nie myśli, że Kropka jest to głupi smarkacz. Gdyby ten „najpiękniejszy

” wujcio słyszał takie zdsnie, to mimo końskich i tramwajowych tortur dałby bez wahania w łeb każdemu.

Kropka ma 12-cie lat, jest inteligentnym smykkiem, czyta masę książek, pochłania je tuzinami. Przytem martwi się każdym bohaterem, przemawia najczulej do słoń, ześmiewa się z Dziećmi z Nyhavan i przeżywa wszystkie przeżycia Stasia i Nel, śledząc pilnie na mapie linję ich wędrówki.

Doprawdy temu wujciowi można pozazdrościć Kropki. Gdyby wszystkie dzieci były takimi jak ona dziećmi, miałyby wujcio prawo przypuszczać, że wyrosną z nich właściwi ludzie na właściwych miejscach: solidni, inteligentni, pełni zdrowej pogody i prostolinijnej uczciwości.

A tymczasem dzieje się wszystko „do góry nogami”. Dzieci są przemądrzałymi starszykami — filozofami, w latach średnich są cynicznymi głupcami, a starzy — egoistycznymi dziećmi.

Ale można mieć pretensje (a społeczeństwo ma prawo mieć pretensje) tylko do rodziców, którzy wydają na świat dziecko i uważają, że zdobyli się na tytaniczny wysiłek i — koniec, kropka.

Kronika krakowska.

Kwiecień-plecień.

Kraków, 1 kwietnia.

Dzień 1 kwietnia jest szczególnie popularny. W dniu tym każdy usiłuje nabrać swych najbliższych na jakiś wesoły kawał, co nie przeszkadza temu, że za chwilę sam wpada w nastawione przez siebie sidła. W pamięci naszej zachowało się wiele kawałów, na które usiłowano nabrać szerokie sfery społeczeństwa, zapowiadając przyjazd jakiejś gwiazdy filmowej lub też reklamując wielkie odkrycie w... magistracie, dokąd później tłumy ciekawych lały, chcąc sprawdzić, czy pogłoska rzeczywiście odpowiada istotnemu stanowi rzeczy.

Niewątpliwie ten wesoły nastrój, który towarzyszy temu dniu, związany jest z nadzieją wiosny, kiedy każdy czuje się lepiej i jest mu weselej. Zapewne i dzisiaj, mimo czasów wojennych, najejeden padł o fiarę niewinnego żartu.

Aczkolwiek kilka dni temu weszliśmy w okres kalendarzowej wiosny, to jednak w istocie rzeczy wiosny tej jeszcze nie ma. Ilustruje to najlepiej przysłowie ludowe, które powiada:

*Kwiecień — plecień, bo przepłata
Trochę wiosny — trochę lata
Pół wiosenny — pół zimowy.
Nie każdemu bywa zdrowy.
To zaświeci błyskawica,
To zasypie twarz śnieżyca.*

Zapewne więc i tegoroczny kwiecień nie odbiegnie od tej zasady, a życzyć tego sobie powinniśmy, gdyż zbyt kwiecień nie wróży wcale pomyślnych zbiorów dla rolnika. Według recepty ludowej kwiecień powinien być raczej wilgotny, gdyż:

*Kwiecień suchy,
nie daje dobrej otuchy.*

Natomiast:

*Ciepłe deszcze w kwiecień,
Rokują pogodną jesień.*

Przepowiednie do końca miesiąca wy-
magają dość znacznej dozy niepogody —
gdź mamy także przysłowie, które powi-
da:

*Jeśli w święty Paweł śnieg albo deszcz
Dobrych się urodzajów spodziewać wy-
pada.*

A dzień św. Pawła wypada na 23 kwiet-
nia. Podobnie wróży przepowiednie o dniu
św. Marka, który wypada na 25 kwietnia,
a mianowicie:

*Jak na św. Marek dysc idzie
To i na kamieniu łowies zejdzie.*

A zatem nie martwmy się zbytnio, skoro
w kwietniu będziemy mieli jeszcze niepog-
odę, pociesza nas bowiem przysłowie:

*Kwiecień, gdy deszczem plecie,
Maj wystroi w kwiecie.*

**ZARZĄD MIEJSKI WZYWA POSIA-
DACZY KART MIĘSNYCH**, którzy do-
tychczas nie pobraли mięsa na pierwszy
odełek karty, aby najpóźniej dnia 2-go
kwietnia br. pobraли należną rację mięsa
w wyznaczonych sklepach rejonowych. —
Odbiorcy, którzy nie zastawiają się do po-
wyższego wezwania, utracą prawo do po-
boru mięsa na pierwszy odełek karty
mięsnej.

Tajemnicze morderstwo w Warszawie.

(=) Warszawa, 1 kwietnia. Onegdaj w nocy
przy ul. Kruczej 68 w Warszawie dokonano
zuchwałego morderstwa na ile rabunkowego.
W domu tym zajmował od szeregu lat dwa
kawalerskie pokoje na 3-ciem piętrze Mie-
czysław Stelmazczyk, współwłaściciel 4-ch
bloków mieszkalnych przy ul. Czerniakow-
skiej 78 w Warszawie. Stelmazczyka odwie-
dzał często jego przyjaciel Józef Kisielewski,
który ostatniego wieczora przed zbrodnią był
w mieszkaniu Stelmazczyka i wyszedł na 10
minut przed godz. 20-tą.

Wczoraj rano przybył do mieszkania Stel-
mazczyka woźny zarządu miejskiego, przy-
nosząc zawiadomienie o terminie odbiora
robót miejskich. Stelmazczyk bowiem posia-
dał dwa wozy ciężarowe.

W przedpokoju woźny znalazł Stelmaz-
czyka leżącego w kałuży krwi. Twarz jego by-
ła zakryta okrwawionym ręcznikiem. Stel-
mazczyk już nie żył od kilku godzin wsku-
tek upływu krwi z głębokiej rany zadanej w
szyję sztyltem lub nożem. Morderca po zbro-
dni wytał ręce ręcznikiem, który następnie
położył na twarz swej ofiary. W pokojach
zostano nieład i ślady rabunku. Szafa oraz
szuflady w biurku i bieliźniarce były otwar-
te, zaś kasety w szafie otworzyły się i opróż-
niono. Z pewnych okoliczności można było
wynioskować, iż mord dokonany był na
chwilę przed udaniem się Stelmazczyka na
spoczynek. Na podstawie informacji udziel-
onych przez Kisielewskiego policja jest już na
tropie zbrodniarzy.

Pierwszy dzień „nowego czasu”

Z dniem dzisiejszym wszedł w życie
„czas letni”. Między godziną 2 a 3 w no-
cy musieliśmy przesunąć zegary o jedną
godzinę naprzód, aby uzyskać w ten spo-
sób dłuższy dzień do pracy. Dzięki temu
przesunięciu wstawiamy obecnie pozornie o
godzinę wcześniej, ale też kładziemy się
spać również o tę samą godzinę wcześniej.
Zyskujemy na tej zamianie to, że zamiast
pracować wieczorem przy sztucznym świe-
tle — zdobywamy jedną godzinę pracy
przy świetle dziennym. — Nie jest to na-
są nowością, gdyż pamiętamy, iż w
czasie wojny światowej również wpro-
wadzono przesuwanie zegarów z chwilą
nastania pory wiosennej.

Rzecz prosta, że przesunięcie czasu o
godz. 2 w nocy nastąpiło tylko na zega-
rach urzędowych. Każdy „sprywatny”
człowiek dokonał tego przesunięcia już
z wieczora, byli i tacy, którzy położyli się
do łóżka o godzinę wcześniej, niż zwykle,
wiedząc, że rano może „braknąć” tej go-
dziny snu.

Dzisiaj rano miasto przedstawiało się
nam nieco inaczej. Zobaczyliśmy go w bar-
dziej wiosennej poranku, kiedy mgły
otulają jeszcze kontury murów, a słonco
zwolna przedziera się przez opary. Na uli-
cach widać było mniej, niż zwykle ludzi,
gdyż mimo wszystko, temu i owemu nie
udało się wstać wcześniej, niż zwykle.
Twarze były zaspane i jakgdyby
matowe.

Nie ma wątpliwości jednak, że jest
to okres tylko przejściowy i że niebawem
przewyższymy się do nowego systemu
aż do października, kiedy znów „zaro-
bimy” jedną godzinę snu, mogąc odspać
to, co straciliśmy w dn. 1 kwietnia.

Należy przytem wyrazić przekonanie, że
nikt nie przypuszczał, aby wprowadzenie
czasu letniego było tylko żartem „prima-
aprilisowym”, choćby z tego względu, że
zapowiedz przesunięcia zegarów podano
do wiadomości grubo wcześniej, niż ten
tradycyjny dzień żartów i kawałów.

Z DNIA.

Na 1-go kwietnia.

Skąd pochodzi „Prima Aprilis”.

„Prima Aprilis” — to znaczy po łacinie
1 kwietnia. Od najdawniejszych czasów
dzień 1 kwietnia uchodził za dzień nie-
szczęśliwy, „feralny”, gdyż według naj-
starszych wierzeń, w tym dniu właśnie
miał się urodzić zdrajca Judasz, wzglę-
dnie w tym dniu miało zginąć, wie-
szając się na suchej gałęzi.

Ale dopiero około XIV w. powstał w
wielu krajach Europy zwyczaj zwożenia
znajomych i przyjaciół, wzajemnego oki-
amywania się w tym dniu, jakby to kłam-
stwo nie używane było w innych dniach
roku.

Trudno dziś wyjaśnić, skąd wziął się ten
zwyczaj. Niektórzy historycy widzą w
nim odbicie komedii greckich i święta
na cześć wiosny. Inni znów twierdzą, że
zwyczaj wzajemnego zwożenia się po-
wstał jako odgłos średniowiecznych mi-
steriów pasyjnych, w których m. in.
przedstawiano ludowi bezustannie odsła-
nianie Chrystusa od Annasza do Kajfasza.
Ta prawdopodobnie chęć ośmieszenia ko-
goś i „wystrychnięcia na dudka” przeni-
osiła ze sobą w szerokie masy ludowe i
stała się początkiem nowego zwyczaju.

Dawczy i „kawały” na „Prima Aprilis”
były z początku niewybredne. Dopiero ze
wzrostem kultury w Europie, podniosła się
poziom i pomysłowość sposobów zwoż-
nia ludzi. Najwięcej rozkwitł ten zwyczaj
w południowej Francji i we Włoszech.
W XVI w. ukazały się już pierwsze listy
i karty z dowcipami prima-aprilisowymi.

I w dawnej Polsce znany był ten zwy-
czaj, o czym świadczy kronika Zygmunta
Glogera. Czytamy w nich, że Polacy od
czasów dawnych w dzień 1 kwietnia roz-
syłali listy ze zmyślonemi wiadomościami,
lub tylko kartkę z napisem „Prima Aprilis”
— a także zwozili się ustnie, by na-
śmiać się z łatwowiernych. Stąd powstało
to polskie przysłowie:

„Na Prima Aprilis

Nie wierz — bo się omylisz”...

Prawdę powiedziawszy, ludzie żyją
przez cały Boży rok w dużej mierze kłam-

stwem. I trudno nie zgodzić się z wielkim
kpiarzem Bernardem Shaw'em, który pe-
wnego dnia rzekł, że właściwie w dniu 1
kwietnia ludzie, choćby dla odmiany, po-
winni mówić tylko prawdę.

Znowu „zabawa” granatem.

Kraków, 1 kwietnia. Mimo wielokrotnie
powtarzających ostrzeżeń „zabawa” żak-
zionem w polach zapalników i granatu-
mi nie ustaje. Dzieci, pozbawione opieki,
nie zdają sobie sprawy z niebezpieczeń-
stwa i znalazłszy granat, usiłują go zwy-
kle „rozobrać”, przyczem cała sprawa kon-
czy się zwykle tragicznie.

Tęgo rodzaju wypadek wydarzył się w
ostatnią niedzielę. W Tonlach, wsi pod-
krakowskiej, 15-letni Ludwik Buczak zna-
lazł w polu granat i zaczął go rozbrajać.
Granat eksplodował, raniąc ciężko chłop-
ca, który stracił palce u prawej ręki i od-
niósł obrażenia na twarzy. Rannego prze-
wiozło Pogotowie Ratunkowe do szpitala
św. Łazarza.

**POSTRZELONY NA GORĄCYM U-
CZYNIKU.** W sobotę wezwano Pogotowie
Ratunkowe na ul. Szlak, gdzie w pobliżu
domu nr. 40 funkcjonariusze policji pod-
skiej przyłapali na gorącym uczynku Pa-
wła Pajaka z Wieliczki. Ponieważ Pajak
nie zastosował się do wezwania policji,
przeto padł strzał, skutkiem którego Pa-
jak otrzymał ranę postrzałową głowy. —
Rannego przewiozło Pogotowie Ratunko-
we do szpitala św. Łazarza.

CIĘKAWOSTKI.

Gąsieniczki są to błonkoskrzydłe. Mo-
żna je poznać po długich czółkach, które
są zawsze w ruchu i po pokładce, które
służą im do pilowania i wiercenia, celem
umieszczenia jaj w drzewie lub w ciele in-
nych owadów. Matka wybierając ofiarę o-
biera jej wielkość i liczbę jaj, jaką może
w niej złożyć. Również zdaje się brać pod
uwagę długość życia owadów, gdyż prze-
kłada dla składania jaj owady młode, któ-
re przez czas długi będą dostarczać po-
żywienia jej potomstwu. Młoda larwa pa-
sożytnicza w ciele gąsienicy odżywia się
jej tkanką tłuszczową, ale starannie wy-
strzega się naruszenia żołądka i kanału
pokarmowego swojej karmicielki, gdyż
musi ją tak długo pozostawić przy życiu,
dopóki będzie tego potrzebowała.

* * *

Użycie chusteczki do nosa datuje się od
XV w. Przedtem używano do tego celu le-
wej ręki. Dlatego zaś lewej ręki dostarczać pra-
wą posługiwano się przy jedzeniu, biorąc
nią mięso.

Gaz wydobywający się z ziemi, słabo w
Malej Azji do opałania już na 400 lat
przed narodzeniem Chrystusa.

* * *

Kanał Sueski rozpoczęto kopać już oko-
ło 1400 r. przed Chr. Za Darjusa Hystas-
pasa około 500 lat przed Chr. przesmyk
sueski był zupełnie przekopany. W VIII
w. po Chr. nie zostało już z tego kanału
ani śladu.

ZMIENIONA SYTUACJA.

— Pamiętasz drogą, jak temu przy-
rzekłeś mi, że gdy śnieg stanie, ożenisz się
ze mną.

— Tak, moja złota, ale nie zapominaj,
że mówiłem to o tysiąc metrów wyżej
w pasie wiecznego śniegu.

ROMAN SZKLARSKI.

Pilotka i miłość

24)

Wyczerpany przeżyciami ostatnich go-
dzin Janusz położył się na prowizorycznym
posłaniu w namiocie, sporządzonym z ko-
ców i płaszców i, skoro tylko przyłożył
głowę do poduszki, zapadł w twardy sen.
W nocy wprawdzie obudził się pod wpły-
wem podmuchu zimniejszego powietrza, ale
przypomniał sobie, że to widocznie Frost
zmienia Reburna w wartowanie, obrócił
się na drugi bok i spokojnie spał dalej.

Obudził go wesoły głos Nelly.
— Wstawajcie śpiocuchy, słońce już dawno
na niebie! — wołała.

Janusz zerwał się z posłania i wybiegł na
pole. Nelly była już po porannej toalecie,
też Janusz, zawstydzony się trochę swej
potarganej czupryny.

— Dzień dobry panu, jak się panu spa-
ło? — pytała Nelly.

— Doskonale. A pani?

— Spałam, jak nigdy w Nowym Jorku.

Było ciepło i przytulnie. Martwiłam się
tylko, czy wam tu nie jest zimno.

— Nie. W namiocie było bardzo ciepło,
a na warcie rozpaliliśmy sobie ognisko i by-
ło również ciepło. Zresztą myślałam wiele
o pani i to mi pozwalało zapomnieć o zim-
nie.

— Widzę, że nauczył się pan mówić kom-
plementy. Czy to szkoła miss Cortis?

— Niema już miss Cortis, jest tylko lady
Grimshaw, a niestety zdołała tak szybko
wyjść z małżeństwa, że nie zdążyła mnie przedtem
wykształcić w zwyczajach salonowych.

— Biedaku! — szepnęła ze współczuciem
Nelly.

— O nie jest tak źle, aby pani miała mnie
żałować — zaprotestował Janusz. — Nigdy
nie miałem zamiaru żenić się z nią. Bardzo
podobala mi się, temu nie przeczę, ale na
tem koniec. Bylibyśmy bardzo niedobraną
parą. Lepiej było zostać się zawczasu. Ale
to sprawy nieaktualne, dowiedzmy się ra-
czej, gdzie są nasi piloci.

— Jakto, to niema ich w namiocie?

— Niema. Reburn miał dyżur od 1 w no-
cy do piątej, a potem wartę miał objąć
Trost.

— Gdzież więc poszli?

— Nie mam pojęcia!

Obydwoje poczęli gorączkowo nawoły-
wać pilotów. Gdy na okrzyki ich nikt nie
odpowiadał, Janusz zbadał namiot. Okaza-
ło się, że zniknęły cztery kocy, znaczna
ilość żywności, a od obozowiska prowadzi-
ły ślady dwóch par nart.

— Skąd te narty? — pytał się Janusz.

— Na wszelki wypadek kazałam zabrać
ze sobą. Były zapakowane w samolocie.
Jak mogłam nie słyszeć otwierania drzwi-
czek do schowka, który znajduje się pod
kabina?

Janusz pobiegł śladami nart, które były
dobrze widoczne na świeżym śniegu. Było
to stosunkowo trudne, gdyż za każdym
krokiem zapadał się po kolona. Pogoń za
narcizami z gór szczytów była na niepo-
wiedzenie. Wrócił tedy do samolotu, gdzie
został Nelly w stanie skrajnej rozpaczy.
Plakała rzewnymi łzami. Januszowi serce
skradło się z żalu na widok tej dziewczyny,
ale sam także niewiele mógł jej pomóc.
Usiadł przy niej, otoczył ją ramieniem i,
odnosząc wrażenie, że ma przy sobie małą
Nelly, zaczął ją gładzić po głowie.

— Nie płacz! — mówił — może tylko po-
szli, aby sprowadzić nam pomoc.

— Nie, napewno nie! — odpowiedziała
wśród łez Nelly. — Czuję, że nas zdradzili.
Wiedzieli, że we dwóch łatwiej im będzie
się uratować, niż we czwórkę i dlatego u-
ciekli. A ja im tak ufalam!

— Mnie wydał się od pierwszego spoj-
rzenia podejrzanym, ale nie chciałam mi
wierzyć.

Wtem Janusz zobaczył zmiętą kartkę pa-
pierną na śniegu. Podjął ją szybko i prze-
czytał.

— Oto masz dowód ich nieuczciwości.

Czytaj!
Była to depesza, nadana w Nowym Jor-
ku. Brzmiała ona krótko, ale wymownie.
„Nadchodzi burza ze wschodu. Mimo to
startujemy za wszelką cenę, ratunek zape-
wniony”. Na depeszy brak było podpisu.

Nelly już nie mówiła. Siedziała w
mileniu, wpatrując się w śnieg.

— Nie można tracić otuchy. Nelly. Osta-
tecznie jesteśmy we dwoje. Damy sobie ja-
koś rady. Zbudujemy sanki i pojedziemy
za śladami. Żywności wystarczy nam na
kilka dni, będziemy bardzo oszczędni i
mam nadzieję, że dojrzymy do jakiejś cha-
ty rybackiej.

Nelly była jednak niepokojona.

— Musisz wytrwać Nelly! — argumen-
tował Janusz. — Pamiętaj, że czeka na ciebie
ojciec, dla którego jesteś wszystkim. Te-
raz mogę ci powiedzieć, że nie nie wiedzia-
łem o twoim locie. Twój ojciec przyszedł
do mnie i prosił mnie, abym poleciał wraz
z tobą.

— Dlaczego się zgodziłeś?

— Teraz mogę ci to powiedzieć. Dlate-
go, że cię kocham. Widzisz cały ten epizod
z miss Cortis, to było takie wielkie głu-
p-

stwo. W gruncie rzeczy kochałem cię już
wtedy, kiedy byłaś małym skrzatkiem, ale
wtedy musiałem odejść od ciebie. Byłem
przecież niezem i nie mogłem marzyć o
tobie, abym kiedykolwiek mógł się ożenić z
tobą. Miałem więc nadzieję, że po kilku la-
tach będziesz szczęśliwa z kimś, kto ci bar-
dziej odpowiadał.

— Trzeba było zostać przy mnie, to uzi-
siał nie byłibyśmy skazani na śmierć.

— Oo ma jedno wspólne z drugim?

— Owszem ma. Bo muszę ci powiedzieć,

że gdy zniknąłeś z naszego domu, wówczas

przy pomocy miss Nicholson, rozpoczęłam

śledztwo. Zbadałam całą twoją przeszłość.

Gdy wygrałeś wycieczkę w Indianopolis, zda-
wało mi się, że już nigdy nie będziesz

chciał spojrzeć na mnie. Czytałam o tem,

jak szybko postępy robiłeś w karierze.

Stałeś się wprost sławny. I dlatego chcia-
łam i ja stać się sławą. W czem mogłam się

stać sławną, jak nie przez taki lot. Wszyst-
kie gazety pisałyby o mnie i wtedy może

uznałbyś mnie za godną towarzyszkę.

— Jaki dzieciak z ciebie! I dlatego ryzy-
kowałam tyle razy życie?

— Tak jest. Chciałam ci pokazać, że i ja
będę sławną, jak Lindbergh.

— Nelly!

— Co?

— Wiesz, że jestem szczęśliwy.

— Dlatego, że jutro, albo pojutrze umrze-
my?

— Nie, nie dlatego, ale dlatego, że ko-
cham cię i że ty mnie kochasz. Teraz mu-
simy dążyć do tego, aby powrócić do swa-
ta i ludzi.

— Poco?

— Poto, aby wziąć ślub.

— O Johnny!

(Ciąg dalszy nastąpi)

